

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
Факультет іноземної філології

Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи

Матеріали

III Міжнародної науково-практичної
конференції для науковців, викладачів,
учителів, здобувачів вищої освіти

24 квітня 2024 року

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
Факультет іноземної філології**

**До 220-ої річниці
з дня заснування університету**

**СУЧАСНІ ФІЛОЛОГІЧНІ І МЕТОДИЧНІ СТУДІЇ:
ПРОБЛЕМАТИКА І ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали

**III Міжнародної науково-практичної
конференції для науковців, викладачів,
учителів, здобувачів вищої освіти**

24 квітня 2024 року

Харків – 2024

Головний редактор:

Бойчук Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

Бережна Світлана – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Борисов Володимир – кандидат філологічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва Марина – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри англійської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Корнільєва Лілія – доктор філологічних наук, професор, в.о. декана факультету іноземної філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Kuruoğlu, Gülmira – Ph.D., Professor, Head of School of Foreign Languages, Dokuz Eylül University;

Кутова Наталія – старший викладач кафедри загального мовознавства і романо-германської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лембік Сніжана – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри загального мовознавства і романо-германської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Mockienė, Liudmila – Doctor of Humanities, Professor of Institute of Humanities, Director of Institute of Humanities, Mykolas Romeris University;

Подгурська Інна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Подуфалова Тетяна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Rackevičienė, Sigita – Doctor of Humanities, Professor of Institute of Humanities, Mykolas Romeris University;

Руда Наталія – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Сазонова Ярослава – доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри загального мовознавства і романо-германської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Скразловська Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Шпак Юлія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Шухова Оксана – викладач кафедри загального мовознавства і романо-германської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 15 травня 2024 року)*

Сучасні філологічні і методичні студії : проблематика і перспективи [Електронне видання] : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. для науковців, викладачів, учителів, здобувачів вищої освіти, Харків, 24 квітня 2024 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2024. 221 с.

Збірник містить тези III Міжнародної науково-практичної конференції для науковців, викладачів, учителів, здобувачів вищої освіти, що проходила 24 квітня 2024 року на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. У тезах відображено результати теоретичних та емпіричних досліджень науковців України і зарубіжжя в галузях філології та методики навчання іноземних мов.

Матеріали стануть у пригоді науково-педагогічним і педагогічним працівникам, здобувачам першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) та наукового рівнів вищої освіти.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2024

<i>Старостенко Тетяна, Гуртова Яніна</i> Colonialism and Postcolonialism as a Ground for Multi-Ethnicity in Contemporary American Literature	104
<i>Хижа Іван</i> Жанр затишного фентезі у сучасній китайській літературі	106
МЕТОДИЧНІ СТУДІЇ	110
<i>Vitalija Karaciejūtė</i> Methods of Learning Vocabulary in Lithuanian as a Foreign Language	110
<i>Безкорвайна Оксана, Петренко Тетяна</i> Освітній дизайн у формуванні досвіду крос-культурної комунікації у здобувачів вищої педагогічної освіти	113
<i>Бейгер Ірина, Дацків Ольга</i> Використання штучного інтелекту для навчання іншомовної лексики	116
<i>Біла Христина, Семенова Олена</i> Роль автентичних кіноресурсів у формуванні франкомовної комунікативної компетенції (на основі телесеріалу «Люпен»/Lupin)	119
<i>Бойко Марія, Дацків Ольга</i> Технології інтерактивного навчання англійської мови у 5–6 класах закладів загальної середньої освіти	121
<i>Будко Анжела, Єгорова Олена</i> Засоби самооцінювання на уроках англійської мови в старших класах	124
<i>Васильєва Марина, Холодняк Олена</i> Using Technology in Teaching Foreign Languages to Adults	126
<i>Іванова Наталія, Коптюх Оксана</i> Формування підприємницької компетенції на уроках зарубіжної Літератури	128
<i>Істоміна Раїса</i> Strategies for Effective Lesson Planning	131
<i>Кутова Наталія</i> Цитата як мотиваційний інструмент при вивченні іноземних мов (на прикладі німецької мови)	134

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ

Ірина БЕЙГЕР

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка, Україна

Ольга ДАЦКІВ

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка, Україна

У наш час технічний прогрес відбувається з небаченою швидкістю. Ми можемо спостерігати значний науковий прорив та розвиток усіх сфер людської життєдіяльності. Одним елементів цього прогресу є поява штучного інтелекту (ШІ), перша програма якого, *Logic Theorist*, була створена А. Ньюеллом та Г. Саймоном ще у 1955 році.

ШІ зараз інтегрується практично у всі сфери функціонування суспільства. Зокрема, його присутність значною мірою відчувається в освітній галузі, пропонуючи низку переваг для всіх учасників навчального процесу. Розроблено безліч застосунків на основі ШІ і програм, що використовують елементи ШІ для виконання певних завдань, які можуть варіюватися від простих, що повторюються, до складних, які потребують людського інтелекту. Створене програмне забезпечення, яке може «мислити» як людський мозок (*GigaCloud*).

Застосування ШІ в іншомовній освіті є надзвичайно перспективним. Наприклад, використання інтелектуальних систем для автоматизованого вивчення іноземної лексики дозволяє студентам поглиблювати свої лексичні знання і формувати відповідні навички, оскільки такі системи можуть адаптувати нову лексику до індивідуальних потреб кожного студента, пропонуючи персоналізований підхід до навчання, який допомагає зробити процес засвоєння мови ефективнішим.

Проблеми та перспективи інтегрування ШІ в освіту досліджували науковці Л. Б. Форсьє, Р. Лакін, В. Холмс, М. Гріффітс, Б. Парк Вулф, І. Візнюк, Н. Буглай, Л. Куцак, А. Поліщук, І. Романишин, Т. Чухно, Н. Фийса.

Як стверджують Л. Б. Форсьє, Р. Лакін, В. Холмс, М. Гріффітс, інтелектуальні системи, використовуючи методи ШІ для моделювання індивідуального процесу навчання людини, допоможуть підвищити навчальну активність, забезпечать цілеспрямований та своєчасний зворотний зв'язок (Лакін, 2016, сс. 18 - 21).

Основна ідея сфери ШІ в освіті зосереджена на розробці методів ШІ для вивчення та полегшення людського навчання, отримання знань, пояснення, когнітивне моделювання та керування діалогами (Вульф, 1991, с. 2). А Візнюк, Н. Буглай, Л. Куцак, А. Поліщук наголошують, що хоча ШІ пропонує значні переваги, він не може замінити вчителів (Візнюк, 2021, с. 21).

І. Романишин, Т. Чухно, Н. Фийса вказують, що за допомогою ШІ можна створити персоналізовані програми навчання, орієнтовані на індивідуальні цілі й рівень знань кожного здобувача освіти. Завдяки цьому процес навчання,

зокрема вивчення іноземних мов, перетворюється у цікаву навчальну гру (Романишин, 2023, сс. 5–6).

Згідно проведеного нами опитування серед 27 вчителів та викладачів іноземних мов освітніх закладів м. Тернополя, можна зробити висновок, що застосунки з використанням ШІ чи створені на основі ШІ вже активно впроваджуються ними в освітній процес. Як виявилось, найбільш популярними є *ChatGPT*, який використовують 96% респондентів, *Canva* (89%), *Gemini* (74%), *Miro* (62%), *Kahoot* (61%), *Duolingo* (43%). Також, як зазначили освітяни, використання цих цифрових застосунків допомагає розвивати іншомовні компетентності, в тому числі лексичну, і підвищити мотивацію до вивчення іноземної мови.

Далі охарактеризуємо деякі цифрові застосунки, які використовують ШІ. Під час навчання іншомовної лексики, важливим елементом є презентація лексичного матеріалу. Застосунки *Canva* та *Genially* допоможуть впоратись із цим завданням, адже вони створюють цікаві та інтерактивні презентації. *Canva* надає різноманітні шаблони та інструменти для створення візуально привабливих презентацій, інфографіки, карток для запам'ятовування, плакатів та робочих аркушів. *Genially* пропонує платформу для створення інтерактивних презентацій із анімацією, озвученням та іграми, що робить вивчення мови цікавим та ефективним. Використання цих інструментів заохочує студентів вивчати нову лексику та практикувати її використання.

Miro – це онлайн-дошка, яка використовується для візуалізації ідей. Ця онлайн платформа теж використовує ШІ і дає вчителю можливість створювати картки зі словами, візуальні історії та інтерактивні ігри. Більше того, студенти можуть разом працювати над завданнями. Отже, *Miro* включає візуалізацію, що сприяє запам'ятовуванню, колаборацію, що сприяє залученню, та інтерактивність, що підвищує ефективність навчання.

Edpuzzle – застосунок, який дозволяє вчителям завантажувати особисті та веб-відео, як-от YouTube, та використовувати їх з іншим вмістом. Наприклад, додавання голосу за кадром, аудіокоментарів, додаткових ресурсів або навіть вбудованих запитань чи пояснень. За допомогою цієї програми на основі ШІ вчителі можуть інтегрувати завдання у відео, щоб вивчати нову лексику із відео. Це допоможе створити персоналізовані, цікаві та інтерактивні уроки, які сприятимуть кращому засвоєнню матеріалу.

Охарактеризуємо декілька застосунків на основі ШІ, які можуть бути корисними для навчання іншомовної лексики. Найпопулярнішими з них є *ChatGPT* та *Gemini* – великі мовні моделі, які володіють широким спектром можливостей. Вони є хорошими помічниками у вивченні іншомовної лексики, тому що надають пояснення значення лексичних одиниць і пропонують приклади їх використання у контексті та можуть писати тексти різних жанрів і виправляти помилки у вживанні лексичних одиниць у письмових завданнях. *Gemini*, на відміну від *ChatGPT*, може працювати із зображеннями та документами, що дає більше можливостей для створення навчальних матеріалів для ефективнішого вивчення іншомовної лексики.

Для створення ілюстрацій на основі тексту використовують застосунок *Deerai*. З його допомогою можна перетворювати слова і тексти на комічні ілюстрації, що допоможе студентам швидше запам'ятати нову лексику, створивши асоціативний зв'язок.

Readlang – програма для читання електронних книг на основі ШІ, створена спеціально для вивчення мови, має швидкий вбудований переклад, який забезпечує контекстно-залежні пояснення слів. Крім того, ця програма пропонує картки для прискорення вивчення лексики в контексті, а інтервал повторення підлаштовується під індивідуальний темп навчання.

Застосунок *Wordtune* аналізує текст контекстуально, пропонує різні варіанти формулювання для уникнення повторів. Він забезпечує розширення словникового запасу студентів в режимі реального часу, забезпечуючи розвиток лексичних навичок і мовленнєвих умінь письма.

Отже, ми запропонували характеристику окремих застосунків для вивчення іншомовної лексики, які інтегрували і використовують ШІ, або розроблені на основі ШІ. Вважаємо, що вміння їх використовувати з освітньою метою є важливою складовою професійно орієнтованої компетентності сучасного вчителя іноземних мов.

Список використаних джерел

- Візнюк, І., Буглай, Н., Куцак, Л., Поліщук, А., & Киливник, В. (2021). Використання штучного інтелекту в освіті. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 14-22.
- Романишин, І. М., Чухно, Т. В., & Фийса, Н. В. (2023). Трансформація методів навчання й викладання англійської мови у вищій школі: використання штучного інтелекту, аналіз впливу, перспективи. *Академічні візії*, (24).
- Luckin, R., & Holmes, W. (2016). *Intelligence unleashed: An argument for AI in education*. Pearson.
- Woolf, B. (1991). *AI in Education*. University of Massachusetts at Amherst, Department of Computer and Information Science.
- GigaCloud: Що таке штучний інтелект: історія, види та складові. Retrieved from <https://gigacloud.ua/blog/navchannja/scho-take-shtuchnij-intelekt-istorija-vidi-ta-skladovi>